

פסוקי דזמרה – מפגש ראשון

- אנחנו נכנסים לחלק התפילה של פסוקי דזמרה. במפגש הראשון נעסוק במבנה הכללי של פסוקי דזמרה: ברכה בתחילה וברכה בסוף ובמרכז ישנם פרקי תהלים רבים.
- אפשר לעסוק בעניין השבחים בכלל, למי הם נועדים, ה' צריך את השבחים שלנו?
- כדאי בהזדמנות זו לדבר על סדר התפילה הכולל, מקומם של פסוקי דזמרה בתוך המבנה, ומשום מה פותחים בהם.
- נעסוק ב"לשם יחוד" שנאמר לפני "ברוך שאמר", אפשר להיכנס קצת להסבר של עניינו התוכני של ה"לשם יחוד", וכן הסיבה שתקנו לאמרו כדי לעורר את הכוונה של האדם, חשיבות הכוונה בתוך המעשה וכו'.
- נעבור גם על "ברוך שאמר" ו"ישתבח", ונסה להבין מובנם של המילים ומשמעות הברכות בכלל.

בהצלחה והרבה ברכה

* מתוך ביאור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינלזץ לסידור שעוד לא יצא לאור.

פתיחה לפסוקי דזמרה

במבנה הכולל של סדר התפילה המכוון כנגד ארבעת העולמות, חלק התפילה מ"הודו" עד "ישתבח" מקביל ל"עולם היצירה", עולם הרגש, עולם המלאכים. עניינו של חלק זה הוא לעורר את הלב להלל ולשבח את ה', לכן המזמורים ב"פסוקי דזמרה" (=פסוקי השיר) כולם הם דברי שירה הפונים אל הרגש. פסוקי דזמרה עוסקים בעיקר בשבחו של הקדוש ברוך הוא על מעשיו בעולמו ובתוך ההיסטוריה, אולם יותר משיש בהם תיאור דברים הריהם שירת הלל והודאה על כלל הבריאה ועל חסדי ה' לישראל. אמירת הדברים הללו תכליתה לסחוף את המתפלל שיצטרף גם הוא לשירת ההודאה הזו, כפי שאומרים בברכת הפתיחה "נהללך ה' אלקינו בשבחות ובזמירות נגדלך ונשבחך ונפארך".

לשם ייחוד

הַרְיֵנִי מִזְמַן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי. לְשֵׁם יַחֲוֹד קוֹדֵשׁ אֱלֹהֵינוּ הוּא וְשִׁכְנֵתוֹ עַל יְדֵי הוּא טְמִיר וְנֶעְלָם, בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.

"I hereby prepare my mouth to thank, praise and laud my Creator, for the sake of the unification of the Holy One, Blessed be He, and His Divine Presence, through that which is hidden and concealed, in the name of all Israel."

* מתוך ביאור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינלזץ לסידור שעוד לא יצא לאור.

עניינו של ה"לשם ייחוד" שאין די באמירת ברכה או בעשיית מצווה אלא אף בהם יש לכוון את הכוונה הפנימית, שהיא הייחוד בין הקדוש-ברוך-הוא: הקדוש, הנבדל; ובין שכינתו: הכח האלקי השוכן איתנו בתוך כל המציאות לקיימה ולהחיותה. הייחוד מתבטא בצורה סמלית בצירוף האותיות של שם הוי"ה: חיבור של שם י"ה – המקביל לקדוש; לו"ה – המקביל לשכינה. מהותה של המצווה היא התגלות הקדוש שמעבר לעולמות ואילו עם ישראל הם התגלות השכינה שבתוך העולמות, וכך בעצם מעשה המצווה שאנו עושים – אנו מחברים את העולמות מעלה ומטה ומביאים לשלמות באלוקות, שיהיה שמו של ה' שלם. ממילא, אל לעושה המצווה לראות את עצמו רק כאדם פרטי המקיים מצווה, אלא "בשם כל ישראל" כחלק מהמכלול של עם ישראל ו"כנסת ישראל".

ברוך שאמר

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם. בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ אוֹמֵר וְעָשָׂה. בְּרוּךְ גּוֹזֵר וּמְקַיֵּם. בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. בְּרוּךְ מְשַׁלֵּם שְׂכָר טוֹב לִירְאָיו. בְּרוּךְ חַי לְעַד וְקַיִם לְנֶצַח. בְּרוּךְ פּוֹדֶה וּמַצִּיל. בְּרוּךְ שְׂמוֹ. בְּרוּךְ אֲתָה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל אָב הַרְחֹמֵן הַמְהַלֵּל בְּפֶה עֵמוֹ. מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו. וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ נְהַלֵּךְ ה' אֱלֹהֵינוּ. בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת. וּנְגִדְלֶךָ וּנְשַׁבְּחֶךָ. וּנְפָאֲרֶךָ. וּנְמַלִּיכֶךָ. וּנְזַכִּיר שְׁמֶךָ מְלַכְנוּ אֱלֹהֵינוּ יְחִיד חַי הָעוֹלָמִים. מֶלֶךְ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר עַד עַד שְׂמוֹ הַגְּדוֹל. בְּרוּךְ אַתָּה ה' מֶלֶךְ מְהַלֵּל בְּתִשְׁבָּחוֹת:

"Blessed is He who spoke and the world came into being, blessed is He.
Blessed is He who creates the universe. Blessed is He who speaks and acts.
Blessed is He who decrees and fulfills. Blessed is He who shows compassion to the earth. Blessed is He who shows compassion to the creatures. Blessed is He who gives a good reward to those who fear Him. Blessed is He who lives forever and exists to eternity. Blessed is He who redeems and saves.
Blessed is His name. Blessed are You, Lord our God, King of the Universe,

God, compassionate Father, extolled by the mouth of His people, praised and glorified by the tongue of His devoted ones and those who serve him. With the songs of Your servant David, we will praise You, O Lord our God; with praises and psalms we will magnify, praise, and glorify You; we will speak Your name and proclaim Your kingship, our King, our God, the only One, Giver of life to the worlds, the King whose great name is praised and glorified to all eternity. Blessed are You, Lord, the King extolled with songs of praise.”

* מתוך ביאור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינלזץ לסיידור שעוד לא יצא לאור.

ברכת הפתיחה לפסוקי דזמרה. הברכה מורכבת משני חלקים: החלק הראשון הוא חלק הקדמה שיש בו שבחו של ה' בתארים שונים; חלקה העיקרי, בו נמצא נוסח הברכה עצמה, מדבר על כוונתנו לשבח ולהודות לה' בפסוקי דזמרה על ידי שירי דוד המלך, שהם מזמורי שבח המעוררים את הלב לעבודת ה'.

ישתבח

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלִכְנוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, בְּשִׁמְיִם וּבְאָרְץ, כִּי לָךְ נִאֶה ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לְעוֹלָם וָעֶד: שִׁיר וְשִׁבְחָה, הַלֵּל וְזִמְרָה, עֵז וּמִמְשָׁלָה, נִצְחָה, גְּדֻלָּה וְגִבּוֹרָה, תְּהִלָּה, וְתִפְאָרֶת, קִדְשָׁה, וּמְלֻכוֹת: בְּרֻכּוֹת וְהוֹדָאוֹת, לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּמְעוֹלָם עַד עוֹלָם אֲתָה אֵל. בְּרוּךְ אַתָּה ה', אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהִלָּל בְּתִשְׁבָּחוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת, רְבוּן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה, מֶלֶךְ יְחִיד אֵל חַי הַעוֹלָמִים: אָמֵן.

“And so, may Your name be praised forever, our King, the great and holy God, King in heaven and on earth. For to You, Lord our God and God of our ancestors, it is right, forever and ever, to offer song and praise, hymn and psalm, strength and dominion, eternity, greatness and power, song of praise and glory, holiness and kingship, blessings and thanks, to Your great and holy name; from now and forever You are God. Blessed are You, Lord, God and King, exalted and extolled in praises, God of thanksgivings, Master of wonders, Creator of all souls, Lord of all creation, who delights in hymns of songs, King, God, Giver of life to the worlds.

* מתוך ביאור של הרב עדין אבן-ישראל שטיינלזץ לסיידור שעוד לא יצא לאור.

ברכה החותמת את "פסוקי דזמרה". ברכה זו מקבילה לברכת "ברוך שאמר" הפותחת את "פסוקי דזמרה", ובדומה לה מורכבת משני חלקים: מתחילים בדברי שבח כלליים וממשיכים לברכה עצמה. ברכת השבח **"ל-א-ל הוודאות"** שמגיעים לו כל הוודאות, על הדברים שאנו רואים בהם את חסדו וגם על נפלאותיו והניסים שמחוץ לדרך הטבע - שלא תמיד אנו רואים אותם. שהרי ה' הוא **"רבון כל המעשים"** שום דבר בעולם - ואף מעשיהם של אלו שאינם מכירים באדנותו - לא נעשים נגד רצונו. ולסיכום: הקדוש ברוך הוא **"בוחר בשירי זמרה"** - רוצה, אוהב ומחבב את השירים של פסוקי דזמרה ששרנו לפניו. ועל כך שהוא מקבל את עבודתנו ברצון אנחנו משבחים ומברכים אותו.

הבוחר בשירי זמרה.

בשם הרבי מקוצק נאמר בדרך דרש ש"שירי" הוא מלשון שיריים, הקדוש ברוך הוא בוחר במה שנשאר אחרי הזמרה. משמעות האמירה, היא בעצם, שהחלק הנבחר והחשוב בתפילה איננו התפילה עצמה, אלא הרושם שהותירה אחריה במציאות. התפילה היא עבודה שבלב, ולכן השאלה המרכזית היא, האם התחולל משהו בלב במהלך התפילה, אם אכן היתה התרחשות אמיתית, יהיו בהכרח עקבות שיישארו גם לזמן מסויים
